

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 36 (5027).

14 ФЕВРАЛЬ 1983 й.

ДУШАНБА

Газета 1966 йил
1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОШКЕНТНИНГ
2000
йиллиги
бўлиб кетди

ТОШКЕНТНИ БОҒ-РОҒЛАР ШАҲРИГА АЙЛАНТИРАМИЗ!

Партия ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданият арбобларининг Ўзбекистон пойтахти барча аҳолисига мурожаати

Бугунги кунда серқуёш пойтахтимизнинг ҳар бир аҳли Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб қутиб олишга қизғин ҳозирлик қўймоқда. Шаҳримиз юбилейи ЮНЕСКОнинг штаб-квартираси қарорига кўра кенг миқёсда нишонланади. Кўпгина корхоналар ва ташкилотларнинг коллективлари социалистик мусобақани ғайрат-шижоат билан янада авж олдириб, йиллик ишларини юбилейга бағишлашга аҳд қилмоқдалар. Улар кундан-кунга яхши самарали ишлаш учун қўшимча резервларни тобора фалолроқ ишга солимоқдалар, ишлаб чиқариш ва партия интизомининг мустаҳкамламоқдалар, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг юксак сифатини таъминламоқдалар. КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумларида қўйилган вазифалар ана шунга даъват этади. Шунинг учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов таъкидлаганидек, бугунги кундан баландпарвоз сўзларга эмас, амалий ишларга зўр бериш лозим. Совет кишиларининг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, уларнинг турмуш даражасини юксалтириш борасидаги Коммунистик партиянинг доимий ғамхўрлигига жавобан Тошкент меҳнат-кашлари иқтисодий ва маданий қурилишда сезиларли муваффақиятларни қўлга киритишда. Бу ютуқлар социалистик жамиятнинг афзалликлари ва ҳаётбахш қудратининг ёрқин намоиши бўлди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган кўшма тантанали мажлисида КПСС Марказий Комитети Сийосий бюроси аъзоллигига қандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «Шарқ юлдузи» — эълонлардан кейин қайта бунёд этилган Тошкент халқлар ленинча дўстлигининг аjoyиб рамзи сифатида ёрқин порламоқда», — деган эди. Серқуёш пойтахтимиз ҳақли суратда дўстлик ва қардошлиқ шаҳри, қадимий ва ҳамиша навқирон шаҳар ҳисобланади. Кўнра буй чўзган, ойна ва бетондан тикланган кўн қаватли гўзал бинолар, кенг майдонлар ва кўчалар, яшил хёбонлар

ва боғлар кишининг кўзини қувонтиради. Буларнинг ҳаммаси турли меҳнат коллективлари, ободонлаштирувчилар, барча аҳолининг биргаликдаги ҳаракатлари самарасидир. Шаҳарни реконструкция қилиш ва қуриш бош план асосида олиб боришмоқда. Ободонлаштириш, кўналомзорлаштириш, боғлар ва кичик хёбонлар яратиш, янги турар joyлар барпо этиш билан биргаликда ана шу бош планининг асосини ташкил этади. Ахир микрорайонларнинг яшил белбоғи фақатгина гўзаллик ва жонива бахш этиб қолмай, ўзига хос микроқлим, ёз салқинини тўхфат этади. Улуғ Октябрь социалистик революциясига аайрим номдор амалдорлар ва маҳаллий бойларнинг боғлари ороллар каби кўзга ташланар, жамоат боғлари эса бор-йўли 10 гектардан ортироқ майдонни эгаллаган эди. Эндликда ҳар бир шаҳарликка 45 квадрат метр яшил майдон тўғри келмоқда. 2 минг гектар территорияда 85 миллион дарахт, бута, гуллар ўсмоқда. Улар соҳилларни, кўчаларни, бульварларни безаб турибди. Ҳозирги пайтда узоқ йиллик, серсоя дарахтлар кўпроқ экилмоқда. Шунинг учун 30—40 йилларда тартибсиз экилган дарахтлар планли равишда алмаштирилмоқда. Ўтган йил кузида Б. Хмельницкий, Правда Востока, Пролетар, Ново-московская, Ш. Руставели кўчаларининг яшил қисми «реконструкция» қилинди. Бундай ишларни фақатгина марказий кўчаларда эмас, кварталларнинг ичиди ҳам амалга ошириш зарур.

«Агар ҳеч бўлмаганда бирорта дарахт экиб, кўнартирган бўлсанг, демак умрини беҳуда ўтмабди», деган қадимий нақли кўпчилик билса керак. Шунинг учун ҳам навбатдаги баҳорги ўрмон ва боғ ойлотида барча шаҳарликлар қўшилишлари зарур. Коллектив ҳаракат ҳамisha сезиларли натижаларга олиб келади. Масалан, фақатгина ўтган йилнинг ўзида корхона ва муассасалар меҳнаткашлари, маҳалла ва уй комитетлари, партия ва комсомол комитетлари кўмагида кўча ва майдонларда 2 миллион 600 мингдан ортиқ дарахт кўчати ўтказилди. 40 гектар майдонда 61 та кичик хёбон барпо этилди. Тошкент Ҳалқа йўли метрополитен йўналишини бўйлаб, соҳиллар ва турар joyларда катта ишлар амалга оширилди. Буталарга шакл берилди, гулзорлар

яни аттиргуллар тури билан бойитилди. Кўналомзорлаштириш ҳақида таъкидланганда ирригация ва агротехника ишларини ҳам унутмаслик керак. Чунки яхши парвариш қилинган ва мунтазам суғорилган тадбирдагина ниҳолларнинг илдиэ олиши ва яхши ўсшини таъминлаш мумкин. Бугунги кунда 250 километрдан ортиқ узунликка эга бўлган каналлар, 75 насос станцияси, 450 километр водопровод тармоғи суғориш учун сув етказиб беришмоқда. Янги турар joy кварталларида бундай тармоқларни ётқизиш давом этапти. Навойи, Ўзбекистон, Энгельс, Б. Хмельницкий кўчалари бўйлаб ўтган ирригация тармоқлари капитал ремонт қилинди.

Аммо каналларда сув бўлгани ҳолда дарахтларга етиб келмаётганлиги фактлари ҳам йўқ эмас. Қурувчиларнинг айби билан кичик ирригация тармоқлари ётқизиш охирига етказилмади, кўп ҳолларда ўнлаб метр новлар бузилиб кетди. Масалан, Шимоли-Шарқ, Қорасув, Қўйлиқ массивлари, Марказ — 13, 14, 26, 27 кварталларида мутлақо суғориш учун сув йўқ. Чунки «Главташкентстрой» ходимлари ирригация тармоқларини фойдаланишга тоширмасдан объектлардан кетиб қолганлар. Турар joy ташкилоти ходимлари ҳам ариқларни тозалаш, сув оқизиш ишлари билан етарли шугулланмаптилар. Кўпгина кишилар эса ўз деразалари тағидида бир парча ер учун қуйиб-пишадилар жамоат хёбонларига, боғлари ва дам олиш зоналарига бефарқ қарайдилар. Натижада Кайманов, Гулханий, Циолковский кўчалари, Есенин номидаги боғдаги ниҳоллар қуриб кетмоқда. Ҳамза, Қуйиб-шев, Ленин районларида дарахтлар яхши парваршиш қилинмаганлиги натижасида дуруст ўсмаяпти.

Каналлар, ирригация тармоқларининг катта қисми корхона, ташкилотлар, маҳаллаларга қарашли территориядан ўтади. Аммо уларни тозалаш, яхши санитария ҳолатида сақлаш ўрнига сувга ахлатлар, саноат чиқиндилари ташланмоқда, қирғоқлар ифлос қилинмоқда. Гишт заводи (Энгельс кўчасидаги), «Ташсельмаш», совутиш маҳсулотлари заводлари, тепловоз депозитина эмас, балки айрим кишилар ҳам қонунбузарлик қилмоқдалар. Ана шундай қонунбузарлиқнинг олдини олиш, кўпчилиكنинг меҳнати билан қилинган

нарсаларни бузаётган кишиларга бефарқ қарамаслик қўлимиздан келадиган ишдир. Шаҳримизнинг 2000 йиллик юбилейига Советлар мамлакатининг турли қардош республикаларидан ва чет эллардан юзлаб меҳмонлар келади. Шунинг учун ҳам, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов таъкидлаб ўтганидек, бугуннинг ўзидаёқ баландпарвоз сўзларга эмас, балки конкрет ишларга ўтшинмиз зарур.

Тантанали воқеалар, байрамлар арафасида шаҳарни тозалаш, унинг яшил либосини янгилаш максасида ҳашарга чиқиш яхши анъана бўлиб қолган. Келинг, юбилей арафасида ўз қардош шаҳрининг шон-шарафини қадрлайдиган кишилар сифатида турар joy массивларимиз, маҳаллаларимизни сингковлик билан кўздан кечириб чиқайлик. Уйлар, ҳовилар тоза, жозибали бўлиши учун ҳамма иш қилинганми? Афсуски, йўқ. Айрим микрорайонларда чиқиндилар уюмини, лойларни, бузилган болалар майдончаларини, қаровсиз гулзорларни, бузилган ва қуриб етган суғориш тармоқларини кўриш мумкин. Очиқ айтиш керакики, бунда фақатгина кўналомзорлаштирувчилар, фаррошлар, ирригация тресты ва ЖЭКлар ходимларига эмас, ўзимиз ҳам айбормиз. Айрим шахслар ўз балконларини ортиқча нарсалар сақланадиган омборга айлантириб юборишган. Чиқиндиларни подвездларда, лифтларда сочиб кетадилар, гаражларни ўзбошимчилик билан ўрнатиб, болалар ўйнайдиган joyларни эгаллаб оладилар, дарахтларни синдирадилар. Социалистик турмуш тарзининг ана шундай бузилиши ёнидан бепарво ўтиш, кўз ўнгингизда баъзи болалар ақиндагина бўлган уй бетига турли расмлар чизганида, дарахтларга ҳар хил сўзлар ўйиб ёзганида, эрмак учун қуруқ ўтларни ёқганида тескари қараб ўтиш мумкинми? Бизнинг шаҳримиз бундай ҳодисаларга йўл қўймайли зарур. Барча мавжуд ва бизни ўраб турган нарсалар ўзимизнинг манфаатимиз учун яратилганлигини унутмаслик керак.

Қадрият тошкентликлар! Биз сизларни жонажон шаҳримизни ободонлаштириш ишига фаол қўшилишга чақирамиз! Ҳар бир завод, фабрика, қурилиш, илмий институт, ўқув юр-

ти коллективлари белгиланган муддатларга бажарилиши керак бўлган ишларнинг муайян фронтини аниқлашлари зарур. Шанбаликлар ва яқшанбаликлар давомида эътиборни фақатгина территорияни тозалашга қаратиб қолмасдан, суғориш тармоқлари, янги ниҳоллар ўтказишни ҳам унутманг. Барча районларнинг аҳолиси намунали турмуш, ҳовли, квартални атло даражада ободонлаштириш учун мусобақани кенг авж олдиришлари зарур.

Биргаликда ғайрат билан ишга киришайлик! Шаҳримизнинг 2000 йиллик юбилейига кўча ва майдонларда 1 миллиондан ортиқ дарахт ва буталар пайдо бўлади, 26 кичик хёбон, 40 гулзор барпо этилади. Ўшанда Тошкент фақатгина ўзининг замонавий меъморчилик ансамбллари, қадимий бинодалари, қўлаб фаворалари билангина диққатни жалб этиб қолмасдан, боғ-шаҳарга ҳам айланади.

С. ПАРШИН,
1918 йилдан КПСС аъзоси, иттифоқ аҳамиятидаги шахсий пенсионер.

Б. ЖҲҲАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати йигиручи-си, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXVI съезди делегати.

К. ЛАПКИН,
Ўзбекистон, ССР Фанлар академиясининг вице-президенти.

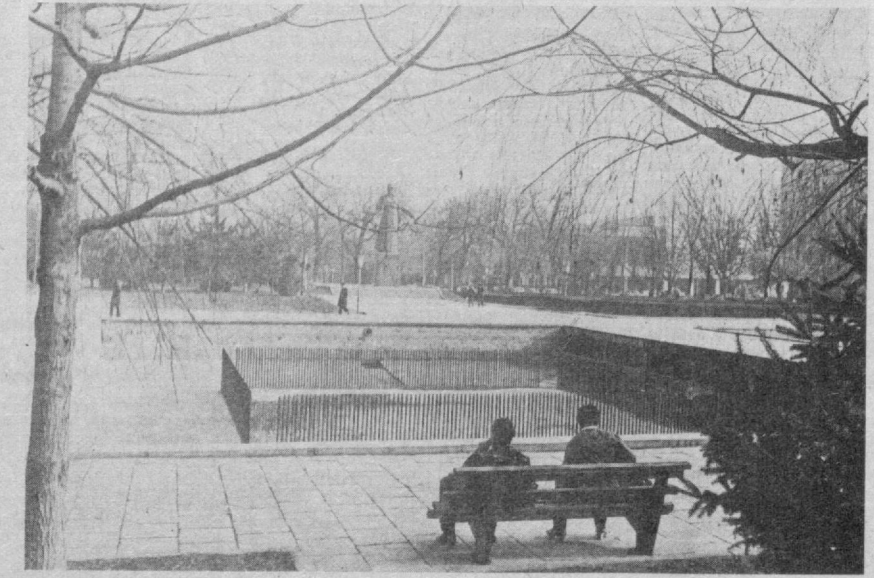
УЙҒУН,
Ўзбекистон ССР халқ шоири.

Н. САФАРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

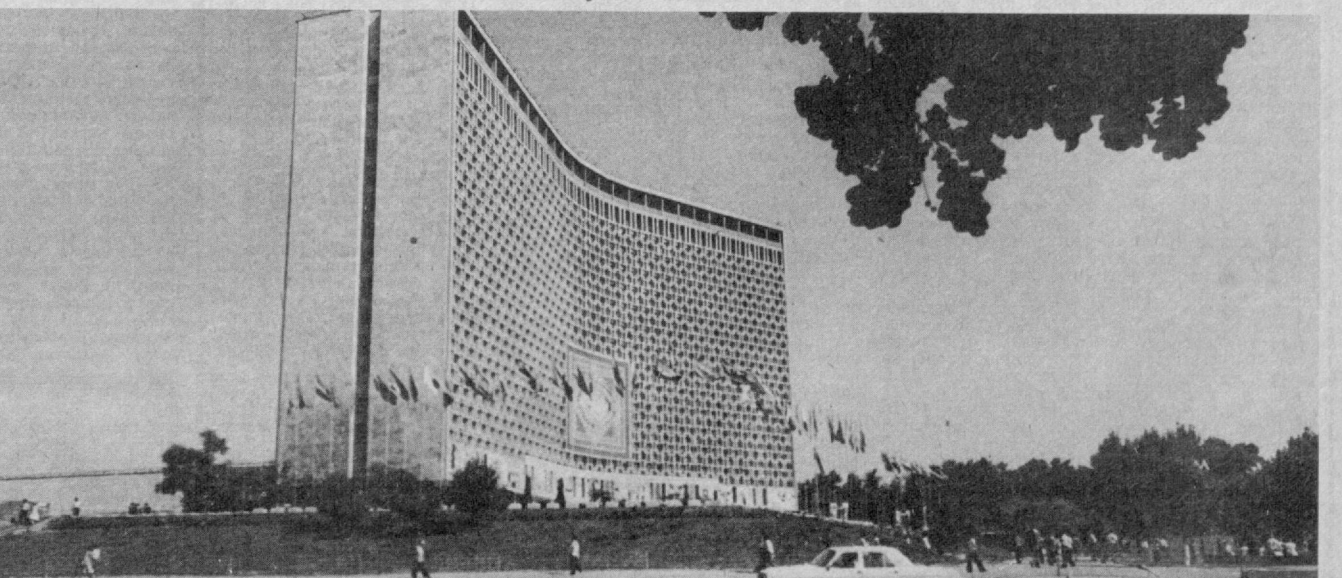
Ш. БҲҲОНОВ,
СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати.

М. САМАДОВА,
Тошкентдаги 115-мактаб ўқитувачиси, СССР Олий Совети депутати.

Х. АЛИМОВ,
Октябрь районидидаги «Илғор» маҳалла комитети раиси, меҳнат ветерани.

СУРАТЛАРДА: БУГУНГИ ТОШКЕНТ.

М. Нуриддинов ва В. Таран фотолари.

Биз—ватанпарвар
интернационалистлармиз

Тошкент—дўстлик ва тинчлик шаҳри. Бу сўзлар бу йил ўзининг 2000 йиллигини нишонлайдиган серқуёш республикамиз пойтахтининг раиси бўлиб қолди.
Шаҳримиздаги саноат корхоналари ишлаб чи-

қараётган маҳсулотлар фақат мамлакатимизда эмас, унинг ташқирисиди ҳам маълум ва машҳур. Пойтахт олий ўқув юртиларида планетанинг турли бурчакларидан келган ёшлар билим олишмоқда. Тошкентнинг иттифокдош республикалари, чет мамлакатларнинг пойтахтлари ва шаҳарлари билан маданий алоқалари тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Бу алоқалар уларни ҳар жиҳатдан бойитмоқда.

Ушбу ҳафтини «Тошкент оқшом» ва «Вечерний Ташкент» газеталари интернационал дўстликка бағишлайдилар. СССР халқларининг интернационал дўстлигига, Тошкентнинг мамлакатимиз ва жаҳон шаҳарлари билан алоқасига бағишланган материаллар ана шу алоқаларнинг кенгайиб, мустаҳкамланиб бораётганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

киритилган. Сиз бундан ташқари «Тумба-Тумба Дивина» телевизион фильмининг, расом Вангел Наумовский ҳақида ҳужжатли фильм, «Зурна» халқ музыка чолғу асосби, катталар учун аталган мультипликацион фильмларни кўрасиз.

Қадимий ва меҳмоннавоэ заминимизда ҳурматли меҳмонларни қутлашдан гойтада мамнунмиз. Меҳмонларимиз серқуёш ўлкамизининг ҳасоватли кишилари билан учрашиб тинчлик ва дўстлик шаҳри, биродарлашган Тошкент ҳақида ёрқин таассурот оладилар. Македониянинг аjoyиб инчилобчиси Гоу Делчев бундай деган эди: «Бу дунёни маданий мусобақаларнинг майдони деб тасаввур этаман.» Бу сўзлар бугунги кунда бизга ҳам тушунарлидир. Иккинчи даражадаги аламул ҳалқларимиз ҳаёти билан кўпроқ танишиш, ер кўрмасида тинчликни мустаҳкамлашда қўшма ҳаракатимиз зарур.

Ингардаги эсдалик
К УТИЛМАГАНДА кўён чарақлаб турган кўм-кўк осмонни қора булут қоплаб, дарё томондан кучли шамол кўзгалди. Бироздан сўнг еруқчи ларзала сохтудай момақалларинг гўмбурлади ва бирдан жала қуйиб юборди.

Механизация л а ш ган кўча колонна бошчилиги Анатолий Иванович Дороев доғза олдиди турб сел қуётган осмонга тикилганча, ниҳоллар дидир ўйлаб ўтирарди. У жуздалм безовта қў-

ринар, қувноқ чехраси эса аллақандай гашдик билан алмашинган эди.

Дороев бир қарашда сокин ва осойишта бўлиб кўринган бу ўлканинг инижик ҳамада ўнажларини кўп бор кўрган. Бироқ, ҳар гал шундай бўлганда унинг таъби тунлашиб, илк кунлардаги ноҳуш воқеалар едига тушарди. Ҳозир эса, у дастлабки кунлардаги кийинчиликларга дош беролмай, кетиб қолганларни бирма-бир кўз ўнгидан ўтказмоқда эди.

Худди кечагидай ёдида. Бир кун азонда бетончи Султон вагончадан қарагай ва қайинлар учиди тўзғиб юрган паҳмоқ қор ба булутлар билан этни жузжиктирадиган совуқни сезди-ю, дарров қайтиб кирди. Шоша-пиша нарсаларини йиғиштириб, ҳеч ким билан хайрлашмай йўлга тушди. Ундан кейин Кенес, Окмурод ва, Эдуардлар ҳам кетишди. Ўша пайтда қурилиш отряди бошчилиги бўлган Анатолий Иванович Дороев уларни дарҳол қайтар-

моқчи бўлиб излариди. Чопди. Аммо бир неча чақирим югуриб чарчади. Ёни билан пешонасидида реза-ре-лардаги дренаж қурувлари сувнинг босимидан ёрилиб кетди. Бироқ буларнинг ҳеч қайси бири ҳам ишчиларнинг кайфиятини ва руҳини туширган йўқ, аксинча улар наамгарчилик, изғирин ва ру-тубатли кунларда ҳам лой кешиб чинаямга, бошқача қилиб айтганда, коммунистчасига, комсомолчасига меҳнат қилдилар.

(Давоми 2-бетда).

МАКЕДОНИЯ—ЎЗБЕКИСТОН
Ўтган йилнинг сентябрь ойида Югославия Социалистик Федератив Республикасида Македония телевидениесини орқали Ўзбекистон телевидениесининг программаси кўрсатилган эди. Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиотелерайонининг давлат комитети раиси Ш. Рашидов Убай Бурхонич Бурхонич бошчилигида серқуёш ўлкамиз вакиллари у ерда меҳмон бўлган эдилар. Мухбиримиз раис ўринбосари, давлат телевидениесининг раиси Ш. Рашидов билан маданий алоқаларининг кенгайиши ҳақида сўзлашди.

Ҳафта давомида экранда Македония ҳаёти билан танишадилар. Меҳмонларимиз таъйирлаб келадиган қизларнинг программалари телевидение вакиллари билан учрашувлар, «Ҳамкорлик хёбони» ҳужжатли фильми ҳам кўрсатилган. Бу кинолента Скопле шаҳри, унинг шонли тарихи, 1963 йилнинг 26 июнида бўлган эълонда оқибати билан таништиради. Унинг аҳолиси жонажон шаҳрининг эртанги истиқболига умидсиз қараб тура олмайди. Кўпгина мамлакатлар, шу жумладан Совет Иттифоқи маданий қўлини узатди. Бугунги Скопле — янги қурилган шаҳар ва маданият марказлари, илмий масканлари билан бой бўлган шаҳар.

Эсирлада программа-синга Скопле телевидение-сини студиясида машҳур артистлар инкросидида ёзилган қўшиқлар ҳамisha ёрдам беради.

гари бажаришга муваффақ бўлиш. Пойтахтнинг бу ёнида эса коллектив йиллик тошиқларини мудатидан ники ой оқинга уудалашга сўз берган.

Мен цех билан хайрлаша бошлайман. Тикув машиналарининг бир текис шовқини ортда қолади. Дастаринида ёзилган исм-фамилияларини ўйлайман. Ҳар бир исм — бир тақдир. Ҳар бир фамилиядан тер ҳиди доғоминга гупуриб урилгандай бўлади. Энг сунгги саволини мен дафъатан ўзимга бераман:

— Бахт қаерда?..

— Бахт — Умиданнинг мағналияларидан терда, қошу кипраклариданг гурбод!

С. САЙДОВ.

РЕСПУБЛИКА

БҮЙЛАБ

Самарқанддаги совға буюмлар фабрикаси лавган, ҳайкалчалар, гудонлар ясаш учун иккита янги кон гилдан фойдаланиб маҳсулот хилларини кўпайтирди. Бу конлар Каттаўрғон яқинидан ва Зарафшоннинг юқори оқимидаги Панжакент шаҳри ёниндан топилиди. Шу хом ашё.

дан энди ярим миллион сўмлик ҳаёқ истеъмоли моллари тайёрланади.

* * *

Попдаги маҳаллий йўл қурилиш бошқармасининг заводида асфальт-бетон қоршичаси тайёрлайдиган серурум агрегат ишга туширилди. ГДРлик машинасозлар ясаган «Тельтомот» установкиси ҳар соатда 80 РПТ. 80 тонна сифатли қора қоқлама мате-

валарини тайёрлаб, қишда бекор турадиган тохнологик линиялардан бири такомиллаштирилгандан сўнг бу ерда қовоқ шарбати тайёрлаш йўлга қўйилди. Эндиликда бу ускунадан қиш ойлари сарфидомиш маҳсулати

Сервтамин маҳсулот тайёрлаб ундан йил бўйи фойдаланиш мумкин бўлади.

Қаршилиқ такси ҳайдовчи Саид Ашуров «Волга»да ярим миллион километр йўл

миллион километр йул
босган бўлсада маши-
наси ҳамон янгидек
кўринади. Автомобил-
га яхши қараб туради-
ган моҳир ҳайдовчи
ўртоқларига ўрناк
кўрсатди. Қарши та-

спаркининг юзга яқин шoferи машиналарнинг икки ремонт ўртасидаги норматив қатнов муддатларидан ошиб кета билди. Улар шунча маблағ тежадиларки, бу маблағга элликта янги автомобиль сотиб олиш мумкин.

(ЎзТАГ).

A black and white portrait of a man with a mustache, wearing a fedora hat. He is looking slightly to the left of the camera with a slight smile. The background is dark and out of focus.

ҳида ажралиб туради.
Энг муҳими, у "ш
вақтининг қадрига
етади. Иш вақтининг
ҳар бир дақиқасидан
унумли фойдаланади.
Ҳа, тобловчи қа
бининг эътибори, эи
ҳан қайноқ меҳнат
қулоғида тобланган
Мушрида Рафиқова
яни марварлар
дадил борипти. Огил
меҳнати билан ялғор
ишчи деган номия
улуглаплати.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
ишчи.

МУАЛЛИФЛАРИМИЗНИ ТАНИШТИРАМИЗ

Абдурашад Муродов кўп йиллардан буён бинокорлик касбини удоғлаб келмоқда. У Мирзачул ва Қизилхўрдаги ўқув-тарбия, пахтачилик ҳўжаликларида уй-жойлар ва гидротехника иншоотлари қурилишида ишлаш билан бир...

га ҳўқоялар ҳам машқ қилиб туради. Уларнинг қўлиниги область ва район газеталарида эълон қилинган. Қўйида А. Муродовнинг «Тошкент таронаси» конкурсига тақдим этган янги ҳўқояси билан танишасиз.

туришган эканми: «Судья чиқиб кет. Қўёйишга тақ», деб чўвиллаб юборишди. Лекин унинг бети қаттиқ экан, барибир кетмади, номард. Унинг туғатунча оёқ остида ўралашарди.

Бу ердан чиқиб яна бир аломат жўйга борди. Уни музейюси на деб аташаркан. Музейхонани кўрмасан, дўнўга келмасан ука. Ҳўқояси мармар дегин. Хўналарни ҳам мингтаёр. У ерда эг-ўрининг кўнисида йўқ нарсалар жамулмакан экан. Гўлам дўйсани, расм дўйсани ҳаммасидан бор. Мўнга ҳаммаёғи нақш ўйланган хўнтахта жўда ёниб қўйибди. Шу хўнтахтани сўрига қўйиб чўй ичишини савоибга ким етсин. Уша ерда ўтирган хўдимга «қўзим, шу хўнтахтани мўнга сотинг, барака топ-кур», дедим. «Отаҳон, музейдаги жўқошлар сотилмайди», деди табассум билан. «Сотил-маса нега бозордагидай молнинг ёниб қўйибсан. Ёни одамларнинг қўзини кўйди-ринг учунми? Хўнтахта учун оғзинга сўққанча сўрайвер. Ётса пулимиз, етмаса жўнимиз садақа бўлди жанжал, бўлди кулги. Ҳўй майли, нима бўлмасин, минг йиллик осору атиқалардан тортиб кўрғанда ақлингиз ўйғиллаётган нўб сўраларча ҳаммасини тўплаб, гард қўтirmай сақлаб келатган экансан, ақлингиз балли-ей, деб жўбординг...

У ердан чиққач, неварам «Сизни футболга олиб борамак» деб қўлди. Футбол деганлари ҳам жўйиб бўларкан. Мен сўнга айтсам, стадион деган жўйга бешта нишўқ бемалол жўйлашди десам лоф бўлмас. Уна, мўнга бир нарсаси ёкимади. Ёнигирама никига қўл-оёғи энцилигина йигитлар тўпини майдоннинг у ёнидан туриб бу ёғига тепгани-тепган. Оқ ёқали қўра қўйлаб ва калта иштон кийган ўрта яшар одам нукул уларга ҳалақат беради. Ёни даромадга кирганда, хўштагини чўриллайтиб, бошқаларга ҳалақат берганига ўлайми? Ҳўй, биродар, хўштак залингиз келса оёқжўйга чиқиб, чал, ҳеч ким эшитмасин.

Охири у роса жонга тегиб «Ҳўй калта иштон, майдондан чиқиб кет» деб бакириб юбордим. Олдимдаги Абдурашад МУРОДОВ, бинокор.

Шўйи ё кимхўбга айланиб қолмас Пардозни қанча кўп берсан ҳам бўзага.

Ишон умри шўндай қисқа—беш кўнлик. Бир қисмин олмасин унинг тушқунлик. Ҳўйбаҳш чашма ҳам кўриб чўл бўлар. Бирор он тўхтаса унда жўқинлик.

Мўмин АБДУРАСУЛОВ.

БАТАН, СЕНГА ЖОНИМ ФИДО

Кўзим очиб сени кўрдим, Николдайни ўсиб, ундим, Бўларингда гуллар тердим, Батан, сенга жоним фидо! Энг сари юзин бурдим, Чингит экиб пахта тердим. Меҳнатимдан роҳат кўрдим, Батан, сенга жоним фидо!

Фарзандларингиз учун ОНА МЕХРИ

Она меҳри нимадир? Кўйишдан кенг мўйнос. Оламага тенг номард, Ўлопарининг айлоси. Фарзанд меҳри бир бўлоқ, Жўшқини ҳисди, наводир. Кўйиш мўрдек порлоқ, Она меҳри ҳаводир. Юксак тоғлар кўксидек, Баланд она тўлиги.

ЗАМИН ДАРДИН КЎЙЛАРДИ

Кўрол эди унга гитара, Уки эди кўшнинг танҳо. Кўйлаганда оташин Ҳара, Жарангларида биллурий само. Гитарани олдириб юлқиб, Овозини бўлишиб бўлмоқ. У кўйларди жўшиб, оранкиб, Юрагини қилган байроқ. Қон, даҳшатдан титради замин, Армонлари кўйларди Ҳара. Кўшқик ғамга қўйилган сайин, Аламлардан йиглар гитара. Ҳара кўйлар, кўйи — беҳудуд, Замины узра жаранглар ҳамон. Кўйлаб, кўйга айланди жўдуд, Кўйлардан кўшқиклар — армон. Кўрол эди унга гитара, Уки эди кўшнинг янғироқ. Замины дардин кўйларди Ҳара, Замины каби яшар у уйқон. Ислом ОЧИЛОВ.

КЕКСА ЮРАК МАВЖЛАРИ

Бадий ижод мўҳаббат сингари ёш ҳам, касб ҳам танламайди. Республиканинг турли буржакларидан редакциямизга қўйилган ҳўқоя ва шеърлар бунинг далилидир. Турли ёш ва хўлме-хўл касбдаги ҳаваскор қаламшўрлар ўзларининг ҳўёдан олган завок ва илҳомларини қўзғашга тушундиладир. Бу машқлар бадий жўхаддан унчалик мўкамал бўлмасда, ўзининг сўмийлиги, ҳўрароти билан ўқувчида яхши таассурот қолдиради. Кўйида кекса газалнавис Ашўрмат Қўсимов ижодидан намуналар билан танишасиз.

ЭЛГА ХИЗМАТ АЙЛА

Элга хўзмаат айла доим бир тану бир жон бўлиб, Эл билан бахти яшарсан доимо шўдон бўлиб. Қалбидан олқиллағай тақзим асл фарзандини, Эл ишонини оқлаган покза дил, шўдон бўлиб. Гар, қамўлат итсанг эл меҳрини ром айлагин, Қалбига солгин қўлогин, танда қайноқ қон бўлиб.

МАЪНО БИЛАН

Сўхбатинг бўлсин мўдом бир дилқаш доно билан, Зое кетмайди умр ҳам — фурсати маъно билан. Навбаҳор файзини ташти ўзгача, гар билсангиз, Сервад — ойдек жамолни, оқу кўз барно билан. Бир қўй боқса на бўлғай, ваъда қилган дилрабо, Мен унинг шавқига кезгўм неча дашт, сўхро билан. Дўйдиларки, энг улўу неъмат—мўҳаббат бойлиги, Шодлигимга тўғдир олам дилда бир Лайло билан. Эй, Аширий, сўйр этарсан, ҳўр баҳор Фарғонани, Сўхбатинг қам бўлмасин ҳеч одобу оро билан. Ашўрмат ҚўСИМОВ.

Санъатнинг сўхрли олами

ИЗЛАНИШ

Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг ранг-тасвир бўлими V курс студенти Бахтиёр Маҳмамовнинг анча катта форматдаги курс тошқирини — «Возор» деб аталади. Картинанинг бошла-ниш қисмида дўшпа сотаётган аёл-лар, харидор йигитлар — балки, бўлажақ қўвалар... Ўрта қисмда қаддини роз тўтиб бозордан чиқиб кетаётган кексалар. Улардан бири-нинг қўлтиғига ўйинқўй бешик — неварасига...

Сўжет охирида бўлажақ фар-зандига атаб бешик сотиб олган йигит ва ёш келин. Аёлнинг лаб-лари гўё «бахт шу...» деб шўвир-лаётгандай. Йигит ҳамроҳининг қадамларига монанд оҳиста қадам ташлайди.

Композициянинг бу қисми қол-ган қисмларини янада мўкамал-лаштиради, жўзибабахш этади. Картинадаги мўвий-зўмрад қолорит эрта тонгини эслатади, асарга ало-ҳида лирик кайфият бағишлайди. Композицияда тема мазмунига хос деталлар: бешиклар, қўмонлар, сандиқлар ва аёллар қўл санъати-га онд бўюмлар ишланган. Булар рассомнинг ўзи ашайтган жўй му-ҳитини, ўзбек амалий санъати предметларини яхши билишидан далолат беради. Картинадаги бу деталлар ортқиқалик қилмайди, аксинча, тўлдиради.

Бахтиёрнинг бу курс иши им-тихон комиссияси томонидан фа-култетдаги энг яхши иш деб то-пилиб «аъло» баҳоланди. Бахтиёр — табиятан лирик рассом. Ундаги поэтик дўнқараш ҳўр бир қўрала-сида, ҳўр бир расм (рисунок)да, ҳўр бир синф ранг-тасвир (живо-пись) постановасида ақс этади.

Унинг қаламда ишланган расм-ларидан бирини олиб кўрайлик. Кўнчилиқ натуранинг ўзи, юзи аннорқ кўрнанидиган, ўхшатиш осонроқ жўйни таласа, Бахтиёр кўрнаниш пластик чўриойи, ком-позицион қўнқироқ нўқтани излай-ди. Шу нўқтан назардан студент кўз расми фикримизнинг далилидир. Тўла ёт томонидан ишланган расм Бахтиёр тасвир объекти — натуранинг юз тўнчилиқини енгил белгиллаб, кўзларини аниқ ишла-ган. Шунингдек, сочлари, кийим-лари ҳам кўчсиз чиққиларда бе-рилган. Ассосий эътибор кўзларига қаратилган: атрофига чўқуруроқ тон берилгандан бармоқлар яна-да окроқ, нозикроқ тўюлади. Тон-да бир хиллик йўқ, лекин расм қо-райиб кетмаган, умумий енгиллик сақланган. Расм фақат курс то-шқирини эмас, уни бемалол «Сту-дент кўз портрети» деб ҳам айтиш мўмкин.

Бахтиёр рассом дўнқарашин жўхатидан, кўп фигуралли ком-позициялар очини, очиқ ранглари ишлатиш усули билан марҳум рас-сом Шўхрат Абдурашидов, Бахти-ёр Вобоев ва Алишер Мирзаевлар-га яқинлашади. Унинг кейинги композицияларида, чизинқларда, рангларда, кўхна ўзбек тасвирий санъати — Варакша, Панжакент,

Шўир Эркин Воҳидов «Мен тайёр йўлдан йилдираб кетаётган ёшлардан, вақтинча мўваффақият-сиз бўлса ҳам ўз сўқмоғини қиди-раётган ёшларни афзал кўраман» дегандай Бахтиёр ҳўли изланишда. У ўзбек тасвирий санъатига ишон-ча билан кириб келатган умидли рассом. Бу қўйини ва шарафли йўлда Бахтиёрга матонат тилай-миз.

Г. РАҲМОНОВА. СУРАТЛАРДА: Б. Маҳмамов иши жараёнда (пастда); у яратган асарлардан намуналар.

Х. Мирзакаримов фотолари.

СУРАТДА: «Ўзбекфильм» киностудияси томонидан суратга туширилган «Сўюнчи» бадий фильмида бир кадр. В. Циренко фотоси.

С. АҲМАДЖОНОВ: 6 ёшли ўғлим бор. У шахматга жўда қўз-қади. Айтингни, шах-ринида спортнинг шу тури сирларини ўрга-тадиган тўғарак бор-ми?

Жавоб: Ўғлингиз шахмат сирларини республика шахмат-шашка клубида ўрга-ниши мўмкин. У «Пах-такор» Марказий ста-дионинг ёнида жўйлаш-ган. Клубга шахмат ўйнашдан хабардор барча ёшдаги ишчилар қабул қилинади.

А. ҚўЛИМУРОДОВ: Ирригация ва қиш-қоқ ҳўжалигини ме-ханизациялаш иш-с-н-ерлари институти-да ўқийман. Бир вақт-нинг ўзида шўфёрлик касбини ўрганишчи-ман. Айтингни, ДОСААФ спорт-тех-ника клубида шу кас-бни ўрганадими бўла-ди-ми?

Жавоб: Шахримиз-даги деярли барча район ДОСААФ коми-тетиди спорт-техника клуби бор. Бу клуб-ларда машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳўлда оқиб борилади. Демак, Сиз ҳам ўзингизга яқин бўлган район ДОСААФ комитети спорт-техника клуби-да шўфёрлик касбини ўрганишингиз мўмкин. Бунинг учун клуб раҳбарларига учрашиб навбатга ёзилишингиз ва белгиланган миқ-дорда пул тўлашингиз лозим.

Х. РАСУЛОВ: Ёшми 14 да. Тоғ чан-ги спорт билан мў-х-м-иш шўғулланиш ниятидаман. Лекин спортнинг бу тури сирларини жўрда ўр-ганиш мўмкинлигини билмайман. Ўлоқин бўлса шу ҳўлда мат-лумот берсангиз.

Жавоб: Тоғ чанги спортни сирларини «Динамо» кўнчилиқ спорт жамиятида ўр-гансангиз бўлади. Жа-мийат Пушқин майдон-нинг ўнг томонига жўйлашган. У ерда 4, 5, 17, 18-трўллейбус-лар ва метрода бо-ринингиз мўмкин.

Н. АЗИЗОВА, М. ҚўРБОНОВА, Н. КА-РИМОВ, С. ОЛИМОВ, А. ҒАФФОРОВ: Ёзи-ни бир нарсаси қўз-қ-риб қўлди. Европа қитъасида Кубок эгал-ларининг Кубоги учун ва УЕФА Кубоги учун ташкил этиладиган мўсубақаларнинг қай-си бири устўроқ ту-ради?

Жавоб: УЕФА Кубо-ги мўсубақаларида қатнашадиган коман-даларнинг сони маъ-лум бир мамлакатнинг спортнинг шу тури-ни ривожлантиришда эришган юксак нати-жаларига қараб белги-ланади. Яъни, бу баҳсда бир мамлакат-дан бир неча команда қатнашини мўмкин. Кубок эгалларининг Кубоги турнирида эса ҳўр бир мамлакатдан бир команда — Кубок эгаси бўлган команда қатнашади. Ёнибоя-рин, бу турнирнинг мавқеи анча юқори.

М. ОРТИҚОВА, Т. МАМАТҚУЛОВА: Ҳўз-р еттинчи синфда ўқиймиз. Спортнинг гимнастика турига жўда қўзқайимиз. Лекин қаргва ва кимга мўро-жаат қилишни билмай-миз. Ўлтимос, бизга шу масалани ҳўл қи-лишга ёрдам берсан-гиз.

Жавоб: «Меҳнат» кўнчилиқ спорт жа-мийати Тошкент об-ласт советида қизлар шўғулланидиган гимнастика секцияси мав-жуд. Бу ерга қизлар саккиз ёшдан бошлаб қабул қилинади. Шўн-га қарамасдан сизлар Пушқин майдони ёни-да жўйлашган «Меҳ-нат» жамияти раҳбар-ларига учрашиб, гимна-стика билан шўғул-ланиш масаласини ҳўл қилишингиз мўмкин. Бу ерга 23, 22, 3-трамвай, 4, 5, 18, 17-трўллейбус, 1, 69, 24, 4, 41, 17-автобусларда борилади.

Редактор Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

3 Тошкент БЕТ.ОКШОМ

14 ФЕВРАЛЬ, 1993 й

Асрор бобонинг Тошкентдаги саргузаштлари

(ҲИКОЯ)

Шў десанг, ука, кен-жа неварам Ҳўкимжон жа зўр йигит қилдида. Мактабни «Олтин ме-дал» билан битирди-ю, Тошкентга жўнади. Икки ойгача дом-дара-ги бўлмади. Ушанда хавотиринининг чеки бўлмади, десам ёлгон бўлмас. Шўмтака, хўт ёшига эринса, бир аълик теллером бер-майди-ми? Ўғлим-га «Эй, сен қана-қа одамсан. Болан-нинг аҳўлидан бирров хабар олсанг асаканг кетадими», десам у кўйдирган калладек тиржайиб, нима дейди дегин. «Ўғлининг да-да, неварангиз сизга тортган. Тегирмонга тушса бутун чўқди. Ортидан кидириб бор-сам булардику-я, лекин неварангизнинг орияти қаттиқ. Инсти-тутта ўз кўчим билан ўтаман деган».

Илло, рост, умрим бини бўлиб биронинг оёғига бош ўрмаган-ман. Фарзандларим ҳам, невараларим ҳам мўнга тортган.

Ҳўкимжон бир кўни қайтиб келди. Қо-райиб, семирди кетиди. Бир гапириб ўн кулади, дегин. Нияти рўёбга чиқибди-да, зўмрашанинг. Уша кў-ни десанг, бобо-ю не-вараси чаққаллаб, не-вараси гап орасида нева-рам — «Бува, сизни Тошкентга олиб бориб айлантириб келайми», деса бўладики. Ола, дедим, мен Тошканини кўп кўрганман. Мен Тошканда Усўловнинг томошонасида тарал-лабедод қилиб юрга-нимда, кўнкаларда ма-зза қилганимда сен ту-гул, ҳўли даданг ҳам дўнўга келмаганди. Тошкан ўша Тошкан-да, дедим. Менинг қо-лим борда, неварам-нинг ўжарлиги тутиб кетса бўладики. «Бу-ва, сиз айтган кўнка-ларининг уруғи қўриб кетган. Иморату бо-ларини кўрсангиз ан-қайиб қоласиз», деб гап билан оғзимга ур-ди. Э, борсам бора-қо-лай десам, кампирин йўлимни тўсди.

«Ҳўй чол, эсингиз-ни ёб қўйибсиз. Тўй-маъракага ниқиллаб бориб келасиз», деб шахтимдан қайтармоқ-чи бўлди. «Кўпам ша-қиллама, кампир, мен Тошкандай шахру азимда ялло қилиб юр-ганимда сен бунинг юрган қаттиқ ивигити билан эдинг. Ниқилла-ган билан ўлиб қол-майман. Ниқилсам худода шўкур ёнимда шўқ қоладиган нева-рам бор», деб жерикиб бердим. Тонг сарҳада автобўсга чиқдим. Ўриндинг юмшўқина экан, нос элитимин, хар қалай доғ қотиб қолганман. Бир пайт десанг, неварам елкам-дан силқиди. Кўзим-ни очсам бир жўйга кеп қопмиз. Вой-бўй, ҳаммаёқ иморат, яна бир-бирдан чўриойи. Одамлар ҳам гўй-гўй, худди бозор деган.

Неварам бу ёғига метрода кетамиз деб қолди. Иқовлашиб ер-остига тушдик. Метро деганлари охири кў-ринмайдиган қўриқнинг ўзгисан экан. Қўриқни ичига базагишди. Д. Беш-олитта росма-на уйни судраган иликтер кўнкалар у ёқ-дан-бўёқча гўзиллаб ўтиб турибди. Ёиз ҳам биттасига ўтирдик. Ташқарида ҳўво ён-дираман деб турганди, бу ерда эса худди ариқ бўйидагидек салқин. Метро деганлари сар-тонда калавот қўйиб мазаза қилиб юмалаб ётадиган жўй эканда. Бир пийёла чой ичган-ча фурсат ўтмай, манзилга етиб келмиз.

Қўнкалар тушиб, те-пага қараган зинапо-ла қадам қўйсак, ёпи-рай зинаполяга жон ки-риб, ўзи бизни юқори-га олиб чиқса бўлади-ми. Ё кўчингандан де-дим, инсон ақли зина-поляни юргазиништа етган экан, демак одамнинг оёғи ойна теккани ҳам рост эканда.

Метро деган қордан чиниб, донг қотиб қопман. Иморатлар хўроси шу ерда экан. Шўндай баҳайбатни, томи бўлутга етибди. Ҳўймаёқ тартибли-са-ришта. Дарахт, гул-

ларни айтмайсанми, бир томонга суварлар шарқираб отилиб ётиб-ди. Эрталаб нонушта-нинг мазаси бўлмоғди. Неварамга «Ўғлим, мени бирор чойхўнага-ми, кўнқорихўнагами олиб борсанг» деган-дим, у бўлса «бува, сиз айтган дарахтлар несилоб кетган. Кўнқо-рихўна деганининг ту-хуми ҳам йўқ» деса ҳўйрон қопман. Кейин ҳўшаматли бир бинюга кирдик. Антика ша-п-ка кийган хўзмачига қўчиб кетмасин деб қўрдимки, ҳўрқалай даҳлида чопинини олиб қолди. Ресторан деганлари аломат жўй бўларкан. Бир томонда машқоқлар, бир то-монда одамлар. Қўла-оёғи чанқонгина бир жўвон оёқат ташиб турибди, барака топ-кур. Кўш сўтидан бошқа ҳамма таом мўҳайё экан. Ҳўмма ўзи билан ўзи овора «Қани оёқатдан олиб туринг, меҳмон» дей-диган жонзот йўқ. Учўв-тўртўла а ш и б ўрматгани майдонлаш-ди, нукул мижқовлашади, дегин.

У ердан чиққач, не-варам «Сизни футбол-га олиб борамак» деб қўлди. Футбол деган-лари ҳам жўйиб бў-ларкан. Мен сўнга айтсам, стадион деган жўйга бешта нишўқ бемалол жўйлашди десам лоф бўлмас. Уна, мўнга бир нарсаси ёкимади. Ёнигирама никига қўл-оёғи энцилигина йигитлар тўпини майдоннинг у ёнидан туриб бу ёғига тепгани-тепган. Оқ ёқали қўра қўйлаб ва калта иштон кийган ўрта яшар одам нукул уларга ҳалақат беради. Ёни даромадга кирганда, хўштагини чўриллайтиб, бошқаларга ҳалақат берганига ўлайми? Ҳўй, биродар, хўштак залингиз келса оёқжўйга чиқиб, чал, ҳеч ким эшитмасин.

Охири у роса жонга тегиб «Ҳўй калта иштон, майдондан чиқиб кет» деб бакириб юбордим. Олдимдаги Абдурашад МУРОДОВ, бинокор.

Шўйи ё кимхўбга айланиб қолмас Пардозни қанча кўп берсан ҳам бўзага.

Ишон умри шўндай қисқа—беш кўнлик. Бир қисмин олмасин унинг тушқунлик. Ҳўйбаҳш чашма ҳам кўриб чўл бўлар. Бирор он тўхтаса унда жўқинлик.

Мўмин АБДУРАСУЛОВ.

РУБОЙЛАР

Баъзилар ўзларини тутишиб катта, Камсукум одамни дейдилар латта. Манманликка толдай каллак урилиб, Камтарлик чинордай ишар албатта.

Олдийин улуғлаб, зоб бериб сўзага, Бўрттириб қўрсатмоқ бўламиниз кўзага.

В. Циренко фотоси.

СУРАТДА: «Ўзбекфильм» киностудияси томонидан суратга туширилган «Сўюнчи» бадий фильмида бир кадр. В. Циренко фотоси.

Ҳар тўғрига

Қароқчилар ҳужуми

Швециянинг Синга-пурдан Индонезиядаги Суматра оролига бора-ётган нефть ташийди-ган «Король атланд» танкерига қароқчилар ҳўжум қилди. Бу ерда денгиз парохўдчили-гининг вакиллари шўни-га маълум қилишди.

Пичоқ ўқталган тўрт киши кемани босиб олиб, командасига ча-вақлаб ташлаймиз, деб дўқ қилган. Денгиз қароқчилари нема капи-таннинг оёқ-қўлини боғлаб, қаютада бир неча соат ушлаб тур-ганлар ва унинг пўлат сандигидан 6 минг қронни тортиб олган-лар.

Қароқчилар савдо кемаларига биринчи марта шўндай ҳўжум қилгаётганлари йўқ. Шўу районда Норвегия-нинг танкери билан ҳам шўндай ҳўдоса рўй берган. Уни қўрол-ламган 10 киши босиб олган.

Ўрмонда ёнғин

Австралиянинг жану-би-шарқида юзтага яқин ўрмон ёнғини қилди. Уларнинг энг каттаси Виктория шта-ти билан янги Жану-бий Уэльс штати чега-расида аланалганмоқ-да. Ёни 100 километр-га борадиган ва тез-

Ўрмонда ёнғин

лиги соатига 90 кило-метрга етадиган кучли иссиқ шамол ҳайдаёт-ган оташ фронтни ши-моқ томон жилиб бор-моқда. Кейинги кўналар бўйида 85 минг гектар чамаси ўрмон-зорини, шу жўмладан 10 минг гектар қим-

Ўрмонда ёнғин

матли қарағайзорни ёнғин қўйдириб қул қилди. Виктория штатида 1939 йилдан бери шўндай катта ўрмон ёнғи-ни бўлмаганди. Ёнғин бутун Шарқий Австра-лиания ўз ичига олган қаттиқ қўроққўчликдан келиб чиқди. Қитъа-нинг жануби-шарқиди ҳўзирги қўроққўчлик

Ўрмонда ёнғин

кейинги 200 йил ичида энг давомлиси бўлмоқ-да.

Катта-катта майдон-ларда яланг бўлиб қол-ган ва жазирама офтоб қўйдирган тупроқни шамол тез учирмоқда. Мельбурн аҳолиси ҳў-қиний чанг бўронининг шўҳиди бўлди. Денгиз бўйидаги бу шаҳарни

Ўрмонда ёнғин

43 градус иссиқда мам-лакатнинг ички район-ларидан эни 150 кило-метр ва бағри 500 кило-метрга борадиган ул-кан чанг тўзони келиб босди. Бу қўра булут Австралиянинг бутун жануби-шарқий қисми-ни чанг тўзони билан қоплади.

Ўрмонда ёнғин

Анвар ЖАББОРОВ.

